

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **F. V.**, zast. Mgr. Dagmar Dřímálovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2007, č. j. 4 Cad 68/2007 – 4,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2007, č. j. 4 Cad 68/2007 – 4, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou prostřednictvím žalované Městskému soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta jeho žádost o plný invalidní důchod.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 8. 2007, č. j. 4 Cad 68/2007 – 4, žalobu odmítl a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění tohoto usnesení soud konstatoval, že žaloba byla podána opožděně, neboť podle doručky převzal žalobce napadené rozhodnutí žalované dne 4. 6. 2007, přitom však svou žalobu k poštovní přepravě předal až dne 6. 8. 2007, přičemž dvouměsíční lhůta k podání žaloby skončila dnem 4. 8. 2007.

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti tomuto usnesení kasační stížnost, ve které (respektive v jejím doplnění) uvádí, že ji podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konstatuje, že jeho žaloba byla podána včas, a že soud nezohlednil, že konec dvouměsíční lhůty pro podání žaloby připadl na den pracovního volna, tudíž se přesunul na nejbližší následující pracovní den, tj. 6. 8. 2007.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými důvody. Po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 19 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) se do vlastních rukou adresáta doručují písemnosti podle § 59 (tj. předvolání), § 72 odst. 1 (tj. rozhodnutí), písemnosti, o nichž tak stanoví zvláštní zákon, a jiné písemnosti, nařídí-li to oprávněná úřední osoba.

Zvláštním zákonem, na nějž právě citované ustanovení odkazuje, je v případě řízení o dávkách důchodového pojištění zákon č. 582/1991 Sb., organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, který v § 90 stanoví, že do vlastních rukou se doručují a) rozhodnutí, jimiž se dávka důchodového pojištění nepřiznává, odnímá, snižuje nebo se zastavuje její výplata, a rozhodnutí, jimiž se ukládá povinnost vrátit neprávem vyplacené částky, b) výzvy podle § 53.

V posuzované věci se pak jedná o rozhodnutí, jímž se zamítá žádost o plný invalidní důchod, neboli nepřiznává se dávka důchodového pojištění, tedy jde o rozhodnutí, jež je třeba doručit do vlastních rukou.

Podle § 23 odst. 1 a 3 správního řádu, nebyl-li v případě doručování podle § 20 (doručování fyzickým osobám) adresát zastížen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se [aniž by bylo na rozdíl o předchozí právní úpravy (§ 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení) třeba zjišťovat, zda se adresát písemnosti v místě doručení zdržuje] uloží u správního orgánu, který ji vyhotovil nebo u obecního úřadu nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb, pokud se doručuje jejich prostřednictvím. Podle odst. 4 se adresát vyzve vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 15 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Po uplynutí 15 dnů se písemnost vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil. Podle odst. 5 se zároveň s oznámením podle odst. 4 adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo. Toto poučení musí obsahovat i označení správního orgánu, který písemnost odesílá, a jeho adresu.

Podle § 24 odst. 1 správního řádu, jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenu posledním dnem této lhůty.

Podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu, pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, nezapočítává se do běhu lhůty den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin; v pochybnostech se za počátek lhůty považuje den následující po dni, o němž je jisto, že skutečnost rozhodující pro počátek běhu lhůty již nastala. Podle písm. c), případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin.

Vyvstává otázka, zda § 40 správního řádu o lhůtách a počítání času lze aplikovat na desetidenní lhůtu, jejímž posledním dnem nastává tzv. fikce doručení (náhradní doručení) podle § 24 odst. 1 správního řádu, je-li § 40 uvozen slovy „*pokud je provedení určitého úkonu v řízení*“

vázáno na lhůtu...“, přičemž je evidentní, že nastoupení fikce doručení není žádným úkonem. Zdejší soud dospěl k závěru, že pravidla pro počítání času formulovaná v § 40 správního řádu jsou zcela použitelná i na běh a počítání lhůty podle § 24 odst. 1 citovaného zákona.

Zdejší soud předně vzal v potaz, že správní řád nestanoví žádná jiná pravidla pro počítání času než ta, jež jsou formulována v § 40 správního řádu. Odmítnutí jejich aplikace by pak vedlo k nežádoucí právní nejistotě o tom, jak se při nedostatku speciální právní úpravy lhůta podle § 24 odst. 1 správního řádu, od níž se odvíjí fikce doručení, vlastně počítá, tj. zejména kdy tato lhůta nejen končí, ale i počíná. Tedy striktně vzato, za situace, kdy zákon výslovně nestanoví žádná pravidla pro počítání lhůty stanovené v § 24 odst. 1 správního řádu, lze hovořit o mezeře v zákoně. Tuto mezeru je podle názoru zdejšího soudu třeba vyplnit *per analogiam legis, in concreto* analogickou aplikací pravidel pro počítání času stanovených v § 40 správního řádu, neboť jediné takovýto postup je plně v souladu s principem právní jistoty a předvídatelnosti veřejné správy. Předestřenou interpretaci přitom podporuje i porovnání s jinými procesními úpravami, které použití pravidel pro počítání času nespojují s hypotézou „*pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu...*“. Podle § 57 odst. 2 věta druhá zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Toto ustanovení o počítání času se přitom vztahuje i na počítání lhůty pro nastoupení fikce doručení u písemností doručovaných podle občanského soudního řádu (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 540/03, publikován pod č. 110/2004 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 34, ročník 2004, s. 147). Obdobné ustanovení obsahuje též zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), který v § 60 odst. 3 stanoví, že případně-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den. Řečené platí i o úpravě obsažené v soudním řádu správním, jehož § 40 odst. 3 konstatuje, že případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

Z provedeního výkladu, jakož i z důvodové zprávy k vládnímu návrhu správního řádu (v němž finální a totožně znějící § 40 byl zařazen v hlavě IV části druhé a nesl paragrafové číslo 55; sněmovní tisk 201 ve volebním období 2002-2006), která prohlašuje, že se má jednat o „*standardní ustanovení o lhůtách a počítání času*“, Nejvyšší správní soud dovozuje, že v případě zúžení použitelnosti pravidel pro počítání času ve správním řádu toliko na situace, kdy má jít o „*provedení určitého úkonu v řízení*“ se jedná o zákonodárcovu nedůslednost a je třeba přikročit k analogickému užití § 40 správního řádu na lhůtu obsaženou v § 24 odst. 1 správního řádu.

Zaujatá interpretace přitom zachovává kontinuitu se stavem panujícím před nabytím účinnosti zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. za účinnosti zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, kdy jak soudy rozhodující ve správním soudnictví, tak Ústavní soud zastávaly názor, že obecná pravidla pro počítání lhůt stanovená v § 27 odst. 2 naposled uvedeného zákona se uplatní i při počítání lhůty pro nastoupení fikce doručení podle § 24 odst. 2 citovaného zákona (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 5 A 68/97, publikován pod č. 568/2000 SJS; náleží Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2004, sp. zn. II. ÚS 157/03, publikován pod č. 57/2004 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 33, ročník 2004, s. 81).

V souzené věci byla zásilka, obsahující rozhodnutí žalované, uložena na poště dne 24. 5. 2007. Konec desetidenní lhůty uvedené v § 24 odst. 1 správního řádu by připadl na neděli 3. 6. 2007. Se zřetelem na § 40 odst. 1 správního řádu bylo posledním dnem této lhůty pondělí 4. 6. 2007, kdy si ovšem stěžovatel uloženu zásilku na poště již vyzvedl. Následující den pak začala plynout lhůta pro podání žaloby, neboť podle § 40 odst. 1 věta první s. ř. s. *lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek*, přičemž se jedná o lhůtu dvouměsíční (§ 72 odst. 1 věta

první s. ř. s.). Poslední den této lhůty by připadl na 4. 8. 2007, což však byla sobota. Proto se poslední den lhůty pro podání žaloby posunul v souladu s § 40 odst. 3 s. ř. s. na nejbližší následující pracovní den, tedy na pondělí 6. 8. 2007 (takto se k počítání lhůty pro podání žaloby Nejvyšší správní soud ustáleně staví – viz např. rozsudek ze dne 9. 2. 2005, č. j. 1 As 34/2004 – 84, publikován pod č. 657/2005 Sb. NSS; odkázat lze i na náleží Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2001, sp. zn. IV. ÚS 684/2000, publikován pod č. 54/2001 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 22, ročník 2001, s. 3).

Uvedeného dne (6. 8. 2007) pak byla podle vytištěného záznamu pošty na obálce, v níž byla přepravována stěžovatelova žaloba, zásilka odevzdána k poštovní přepravě, přičemž byla adresována žalované. Přitom podle § 40 odst. 4 s. ř. s. *lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak*. Podle § 72 odst. 1 věta druhá pak platí, že *lhůta [pro podání žaloby] je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje*. Stěžovatelova žaloba tak byla podána v zákonné lhůtě a závěr městského soudu o její opožděnosti nemůže ve světle provedené právní interpretace a skutečností zjištěných ze spisu obstát.

V návaznosti na uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že přezkoumávané usnesení Městského soudu v Praze je nezákonné [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Proto je podle § 110 odst. 1 za použití § 109 odst. 3 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm městský soud rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), tj. bude vycházet z toho, že předmětná žaloba byla podána včas.

V novém rozhodnutí městský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.) s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu